

Länstrafiken i Västerbotten AB:

BOLAGETS FÖRUTSÄTTNINGAR PÅ KORT OCH LÅNG SIKT – FRAMGÅNGAR OCH UTMANINGAR

Hur har bolagets verksamhet påverkats av kriget i Europa samt Covidpandemin, vilka kort- och långsiktiga effekter kan identifieras så här långt?

Kortsiktiga effekter:

Då våra trafik kostnader följer en i avtal fastlagd index-korg, har kostnadsökningen i samhället, men framför allt kostnaderna för drivmedel fått oerhört stora effekter för vår verksamhet. Detta i kombination med att vi under inledningen av året fortfarande hade intäktsbortfall kopplat till pandemin, gör att bolaget redovisar ett underskott mot budget på helsårsbasis i storleksordningen 90 mkr. Vi upplever också att leveranser av olika slag är fördröjda på grund av det säkerhetspolitiska läget, vilket innebär att nya fordon inte tas i trafik som planerat och vi tvingas erbjuda resenärerna sämre kvalitet och komfort ombord.

Långsiktiga effekter:

Kostnaderna för kollektivtrafiken i länet kommer ligga på en hög nivå, så länge som framför allt drivmedelskostnaderna är höga. Risken att våra finansierare inte har finansiell möjlighet att bibehålla dagens trafik ökar. Vi oroas också över att man kan tvingas sänka användningen av fossilfria drivmedel, vilket skulle få stora effekter på vår möjlighet att nå uppsatta miljömål. Det hotet finns både på regional nivå, då finansierarna kan välja att byta HVO mot Diesel, och regeringens planer på minskad reduktionsplikt kommer att påverka oss.

Beskriv verksamhetsmässiga framgångar och utmaningar i verksamheten under året, samt på 3-4 års sikt.

Under året:

Kostnadsutvecklingen är den största utmaningen, även om den i första hand påverkar våra finansierare, men kan leda till att vi tvingas göra trafikneddragningar.

Vi har under året upphandlat en ny app, som kommer kunna presenteras för resenärerna under 2023. Detta har gjorts i samverkan med andra kollektivtrafikaktörer i Norrland, vilket känns väldigt värdefullt, då vi knyter ihop systemet och erbjuder resenärerna sömlöst resande i hela Norrland.

Överprövningar i våra upphandlingar har krävt stora resurser av bolaget, men två stora upphandlingar; Norrlandskusten och Blå Vägen med flera linjer har under året landat i att vi kunnat skriva trafikavtal som börjar löpa första april respektive första oktober 2023.

Förarbristen i branschen har under året påverkats i form av inställda turer på Norrlandskusten. Detta i kombination med att fordonen är väldigt slitna, på grund av tidigare processer i förvaltningsdomstolen, gör att resenärerna upplever en låg kvalitet.

Vi har genomfört upphandling av den särskilda kollektivtrafiken, men 11 av 17 områden är för närvarande under överprövning. Förvaltningsrätten kom med dom den 31 oktober för sex områden, och den domen innebär att vårt tilldelningsbeslut fortsatt ska gälla. Om det blir fortsatt överprövning vet vi i nuläget inte.

Vi når vårt miljömål för året, då trafiken under första halvåret var till 84 % fossilfri.

På 3-4 års sikt:

Kostnadsnivån kommer fortsätta vara en stor utmaning

Vår möjlighet att nå miljömålen är avhängigt av att finansierarna är beredd att betala merkostnaden för ett fossilfritt bränsle.

Överprövningar kommer fortsätta, så ser det ut i hela landet. Vi har därför rekryterat en jurist, en resurs som vi kommer nyttja tillsammans med Länstrafiken i Norrbotten.

Arbetet med den nya appen kommer vara avgörande för att resenärerna ska uppleva det enkelt att åka kollektivt, och i det projektet "Gemensamt betalsystem i Norrland" kommer flera viktiga insatser att göras, bland annat vill vi genomföra en pilot i Umeå med "tap and go", vilket innebär att man reser enbart med sitt betalkort.

Beskriv ekonomiska framgångar och utmaningar under året, samt på 3-4 års sikt

Under året:

Se tidigare kommentarer vad gäller kostnadsutvecklingen för trafiken

Vi har god budgetefterlevnad i de delar som bolaget kan påverka, dvs "gemensamma kostnader".

På 3-4 års sikt:

Se tidigare kommentarer

Beskriv hur bolaget arbetar med hållbarhet

Vi har ett tydligt miljömål att trafiken ska vara helt fossilfri år 2030. Men – för oss är det viktigast att människor väljer kollektivtrafiken framför den egna bilen, varför allt vi gör i form av utveckling av trafiken, biljettsystem, kommunikation, information och kundservice är en del i vårt hållbarhetsarbete.

Omvärldsanalys. Vilka är de fem (max) prioriterade insatser i verksamheten som ledningen vill se för att möta en föränderlig omvärlds krav och förväntningar.

1. Finansiell uthållighet hos våra finansierare, dvs inga neddragningar i trafiken i ett läge när vi vill visa att kollektivtrafiken är det bästa alternativet
2. Fokus på arbetet med gemensamt betalsystem i Norrland och den nya appen som vi ska presentera för resenärerna under 2023
3. Utredningen av taxor och produkter som pågår just nu och var syfte är att erbjuda resenärerna attraktiva biljetter, så att vi lockar fler resenärer och bidrar till lägre skattefinansiering av trafiken

4. Utveckla vår kvalitetsuppföljning, så att finansiärerna och resenärerna i alla lägen får den trafik och till den kvalitet som vi upphandlat och betalar för
5. Kunna bibehålla vårt miljömål och den utvecklingskurva som siktar mot fossilfri trafik år 2030

Övriga frågor som bolaget vill lyfta:

Vi efterlyser en dialog på politisk nivå vad gäller uppdateringen av bolagsordning och ägardirektiv.

Vi ser också stora utvecklingsmöjligheter vad gäller regionens ägarstyrning där dialog, struktur och samnyttjande av resurser borde stå i fokus.

En eventuell försäljning av 1/3 av aktierna i vårt dotterbolag Bussgods i Norr AB kommer vara en viktig fråga under slutet av 2022 och inledningen av 2023